

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра психології, педагогіки та соціології

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «21» 09 2023 № 1

Голова НМР Іван Шемелинець

Робоча програма навчальної дисципліни

«Психологія залежності»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

денної та заочної форми навчання

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальності 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма «Психологія»

Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія залежності» укладена на основі освітньо-професійної програми «Психологія» (нова редакція для вступу 2021) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету ДФС України від 26.04.2021, протокол №5.

Укладач:

Л.М. Клевець, к. психол. н., доцент,
кафедри психології, педагогіки та
соціології

Гарант освітньої програми

О.Г. Льовкіна, д.філос.н., професор,
професор кафедри психології, педагогіки
та соціології

Розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та соціології, протокол від «30» серпня 2023, № 1

Завідувач кафедри І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «14» вересня 2023, № 2

Голова Вченої ради
факультету соціально-гуманітарних
технологій та менеджменту

Н. І. Зикун, д. н.із соц. ком.,
професор

Завідувач навчально-
методичного відділу

І.В. Качур, к. біол. н., доцент

Реєстраційний № _____

Зміст

1	Передмова.....	4
2	Опис навчальної дисципліни.....	5
2.1.	Компетентності та результати навчання.....	6
2.2.	Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	7
2.3.	Структура навчальної дисципліни.....	8
2.4.	Рейтинг-план.....	10
2.5.	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.....	12
3.	Програма навчальної дисципліни за змістовними модулями.....	13
4.	Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.....	21
5.	Засоби діагностики результатів навчання.....	25
6.	Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	26
7.	Рекомендована література.....	31
8.	Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни	31

ПЕРЕДМОВА

Навчальний курс «Психологія залежності» поєднує теоретичну та практичну підготовку конкурентно-спроможних фахівців, які здатні ефективно виконувати професійну діяльність у взаємодії людини з навколишнім середовищем.

Засвоєння навичок характеризується тісними міждисциплінарними зв'язками із загальною психологією, психологією особистості, клінічною психологією, анатомією та фізіологією нервової системи, психіатрією й багатьма іншими галузями психологічних і медичних знань та інтегрується з цими дисциплінами розкриваючи нові можливості професійної психологічної діяльності. Формує особливе бачення проблем залежності людини, сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей психічної діяльності, дає змогу індивідуалізувати систему діагностичних, лікувальних, психопрофілактичних та експертних заходів.

Структура навчальної дисципліни «Психологія залежності» складає характеристику основних психічних функцій та станів, їх взаємозв'язок та особливості при різних формах залежностей. Особливу увагу приділено сучасному розумінню патопсихологічних механізмів формування залежності, їх психодіагностиці та наданню рекомендацій щодо проведення реабілітаційних заходів.

Мета навчальної дисципліни:

- розкрити закономірності виникнення, формування залежностей, причини їхнього поширення, особливо серед молоді;
- ознайомити з можливостями профілактики на ранніх етапах та особливості психологічної допомоги при різних формах залежної поведінки.

Завдання курсу:

- розкрити основні теоретичні моделі, закономірності, чинники та механізми розвитку залежної поведінки людини;
- проаналізувати основні види залежної поведінки й ступінь поширення в Україні і світі;
- сформувати адекватне ставлення до осіб, яким властиві різні форми залежної поведінки;
- розкрити специфіку проблем окремих груп осіб, яким властиві певні прояви залежної поведінки;
- розширити світоглядний і професійного горизонт студентів в результаті ознайомлення з розвитком такої науково-прикладної галузі психології як психологія залежності;
- визначити можливості профілактики залежностей на ранніх етапах формування;
- ознайомити з особливостями психологічної допомоги особам при різних формах залежної поведінки;
- сприяти формуванню у студентів навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки.

В результаті вивчення курсу «Психологія залежності» студент повинен *знати*:

- основні підходи до визначення залежної поведінки людини та її причин;
- соціальні та психологічні передумови та механізми формування схильності до залежної поведінки;
- основні підходи, моделі та принципи профілактики залежної поведінки та особливості психологічної допомоги особам, схильним до залежної поведінки.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають умінь та навички:

- аналізу причинно-наслідкових зв'язків та специфіки прояву різних форм залежної поведінки;
- виявлення найбільш поширених форм залежної поведінки;
- можливі напрямки та шляхи вирішення проблем особистості з залежною поведінкою.

Робоча програма складена з урахуванням сучасних теоретичних та практичних вимог до знань, умінь і навичок, необхідних майбутнім психологам при наданні психологічної допомоги хворим, яка починається з оцінки психічного стану пацієнта, а отже, з основ практичного застосування знань «Психології залежності». У навчальній програмі використано новий підхід до викладання дисципліни: об'єднано в єдиний комплекс складових частин основи аналізу патопсихологічних механізмів формування залежностей, психологію поведінки відхилення, психологічний супровід діагностичного та терапевтичного процесу, основи психологічного впливу в клініці з висвітленням та засвоєнням останніх досягнень психологічної діагностики психічних розладів, класифікації психопатологічних феноменів.

Можливості та переваги, які надає вивчення дисципліни «Психологія залежності»:

- центром уваги є механізми психологічного впливу на клінічні симптоми розладів;
- подальша розробка відповідної терапевтичної стратегії й тактики надання допомоги;
- проведення комплексу реабілітаційних заходів, від яких залежить повнота, об'єм, якість лікування та відповідно, подальший життєвий шлях людини.

Самостійна робота студента передбачає опанування теоретичного матеріалу з рекомендованої літератури, аналіз сучасних психологічних досліджень залежностей.

Наведені у програмі питання самоконтролю покликані зорієнтувати студентів на вивчення відхилених процесів поведінки у суспільстві, методів дослідження психічних процесів і патопсихологічних реєстр-синдромів, що спостерігаються привіхленої поведінки, а також становитимуть основу при формуванні екзаменаційних білетів з курсу «Психологія залежності».

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання доповідей, есе, підготовку презентацій, рефератів та тез.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

.Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Вибіркова	
	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3	3-й	3-й
Загальна кількість годин – 150	Семестр	
	5-й	5-й
	Лекції	
	32 год.	6 год.
	Семінарські	
	28 год.	4 год.
	Самостійна робота	
	87 год.	138 год
	Індивід.-консультац. робота:	
	3 год.	2 год.
	Форма семестрового контролю: екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів
Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях
Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності..	Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.	
Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для	

різних категорій населення у сфері психології	
Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Супутніми для вивчення цієї дисципліни є «Загальна психологія», «Психологія особистості», «Вікова фізіологія», «Психологія кризи», «Психодіагностика», «Патопсихологія», «Діагностика та корекція девіантної поведінки».

Наступними для цієї дисципліни буде вивчення предметів «Екстремальна психологія», «Психотерапія», «Психокорекційна практика», «Кризове консультування», «Психосоматика».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для груп ПСБ-21-1, ПСБЗ-21-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього-го	у тому числі					Усього-го	у тому числі				
		л	с	п	Ікр	С.р		л	с	п	Ікр	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<p>Модуль I = 1,4 зал. кред. (42 год.) – для денної ф/н Модуль I = 1,3 зал. кред. (40 год.) – для заочної ф/н</p>												
<i>Змістовий модуль №1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ</i>												
Тема 1. Загальна характеристика психології залежності, класифікація.	12	4	2			6	9					9
Тема 2. Чинники залежної поведінки	10	2	2			6	11	2				9
Тема 3. Психологія феномену залежності девіантної поведінки.	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Психологія феномену залежності адиктивної поведінки	10	2	2			6	10					10
Разом за Модулем 1	42	10	8			24	40	2				38
<p>Модуль II = 2 зал. кред. (60 год.) – для денної ф/н Модуль II = 2,1 зал. кред. (62 год.) для заочної ф/н</p>												
<i>Змістовий модуль №2. ХІМІЧНІ, БІОХІМІЧНІ, НЕ ХІМІЧНІ АДИКЦІЇ</i>												
Тема 5. Типологія адикцій: хімічні адикції - алкогольна залежність	10	2	2			6	11		2			9
Тема 6. Типологія адикцій: хімічні адикції - наркотична залежність	10	2	2			6	10					10
Тема 7. Типологія адикцій: нехімічні види залежності.	10	2	2			6	10					10

Тема 8. Біохімічні адикції харчової поведінки.	10	2	2			6	10					10
Тема 9. Хімічні та біохімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація.	10	2	2			6	10					10
Тема 10. Залежність від стосунків. Співзалежність	10	2	2			6	11	2				9
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)												
Разом за Модулем 2	60	12	12	36		36	62	2	2			58
Модуль III = 1,6 зал. кред. (48 год.)												
<i>Змістовий модуль №3. ЕМПІРИКО-ДІАГНОСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ</i>												
Тема 11. Нехімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація	10	2	2			6	10					10
Тема 12. Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів	13	4	2			7	10					10
Тема 13. Соціально-психологічна профілактика залежностей	11	2	2			7	12		2			10
Тема 14. Консультування, Психотерапія, Реабілітація залежності	14	2	2		3	7	16	2			2	12
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)												
Разом за Модулем 3	48	10	28		3	27	48	2	2		2	42
Форма підсумкового контролю – екзамен												
Усього годин	150	32	28		3	87	150	6	4		2	138

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів) Денна форма	Вага оцінки (кількість балів) Заочна форма
Змістовий модуль 1					
4/0 2/0 6/9	Тема 1. Загальна характеристика психології залежності, класифікація.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	0 1 1	0 0
2/2 2/0 6/9	Тема 2. Чинники залежної поведінки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки	0 1 1	0 0
2/0 2/0 6/10	Тема 3. Психологія феномену залежності девіантної поведінки.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	0 1 1	0 0
2/0 2/0 6/10	Тема 4. Психологія феномену залежності адиктивної поведінки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	0 1 1	0 0
10/2		Самостійна робота			6
8/0 24/38	Усього за модулем 1			8	6
Змістовий модуль 2					
2/0 2/2 6/9	Тема 5. Типологія адикцій: хімічні адикції - алкогольна залежність	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	0 1 1	0 8
2/0 2/0 6/10	Тема 6. Типологія адикцій: хімічні	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки	0 1 1	0 0

	адикції - наркотична залежність		Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.		
2/0 2/0 6/10	Тема 7. Типологія адикцій: нехімічні види залежності.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	0 1 1	0 0
2 2 6/10	Тема 8. Біохімічні адикції харчової поведінки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	0 1 1	0 0
2/0 2/0 6/10	Тема 9. Хімічні та біохімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях	0 1 1	0 0
2/2 2/0 6/9	Тема 10. Залежність від стосунків. Співзалежність	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Контрольна робота 2	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	0 1 1 6	0 0
12/2		Самостійна робота			6
12/2 36/58	Усього за модулем 2			18	14
Змістовий модуль 3					
2/0 2/0 6/10	Тема 11. . Нехімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. Розробляти програми психологічних інтервенцій	0 1 1	0 0

			(тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.		
4/0 2/0 6/10	Тема 12. Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях	0 1 1	0 0
2/0 2/2 7/10	Тема 13. Соціально-психологічна профілактика залежностей	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів	0 1 1	0 0
2/2 2/0 7/12 3/2	Тема 14. Консультування, Психотерапія, Реабілітація залежності	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Індивідуально-консультативне завдання Контрольна робота	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки	0 1 1 5	0 0 5
10/2		Самостійна робота			6
28/0 27/42	Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5	5
3/2	Усього за модулем 3			24	30
Підсумковий контроль – Екзамен				50	50
Усього за курсом				100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Протоколи психодіагностичних методик

Ключі для підрахунку сировинних результатів методик

Zoom, Moodle

Мультимедійний супровід освітнього процесу

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. Теоретико-методологічні основи психології залежної поведінки

Т.1. Загальна характеристика психології залежності, класифікація.

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика поняття “залежність”
2. Класифікація залежностей
3. Законодавство країн світу в боротьбі з «залежністю»

План семінарського заняття

1. Психічна залежність
2. Фізична залежність
3. Хімічна залежність
4. Випадкові залежності

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Залежність від батьків
2. Позитивна залежність.
3. Духовний аспект залежності
4. Біофізична залежність

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть провідний нейромедіатор залежності
2. Передумови для формування психологічної залежності
3. Методологічні засади християнської психології
4. Обрис американського досвіду надання психологічної допомоги підопічним із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання канабіноїдів

Рекомендована література:

Основна: [1]

Допоміжна: [1,2]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання [1]

Тема 2. Чинники залежної поведінки

План лекційного заняття

1. Поняття «особистість» та «відхилення»
2. Чинники «відхилення» у розвитку особистості
3. Причини появи важких дітей і підлітків
4. Особливості сімейного виховання

План семінарського заняття

1. Сенси і мотиваційні залежності у розвитку особистості
2. Боротьба з переломними переживаннями особистості
3. Умови нормального психічного розвитку
4. Особливості особистості дитини

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Що утворює особистість?
2. Розкрийте поняття «Відхилення від норми».
3. Обґрунтуйте поняття «нові сучасні причини появи важких дітей».
4. Назвіть чинники «відхилення розвитку людини».
5. Фактори недорозвитку психічних функцій.
6. Особливості сімейного виховання.
7. Умови нормального психічного розвитку.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття “Мотиваційні залежності”

2. Біологічні та соціальні фактори недорозвитку психічних функцій
3. Характеристика видів «боротьби переломних переживань» особистості.
4. Сучасні причини появи важких дітей

Рекомендована література:

Основна: [1]

Допоміжна: [2,3,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [1,2]

Тема 3. Психологія феномену залежності девіантної поведінки.

План лекційного заняття

1. Девіантна поведінка
2. Детермінація девіантної поведінки
3. Теорії вивчення девіантної поведінки

План семінарського заняття

1. Основні ознаки та характеристики девіантної поведінки
2. Основні підходи до розуміння критеріїв девіантної поведінки
3. Характерні ознаки адиктивної/залежної поведінки
4. Основні чинники залежної поведінки

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. **Завдання:** Теоретична підготовка Дайте загальну характеристику (письмово) методів психологічної діагностики змісту і чинників девіантної та адиктивної поведінки особистості та вкажіть особливості їх застосування.
2. **Завдання:** Створити банк психодіагностичних методик, що можуть бути використані для діагностики змісту та чинників девіантної та адиктивної поведінки особистості.
3. **Завдання:** Виміряйте вашу готовність (схильність) до реалізації різних форм девіантної поведінки за допомогою опитувальника «Схильність до поведінки, що відхиляється (СОП)»

Перелік питань для самоконтролю

1. Варіанти розвитку залежної поведінки
2. Парентозалежність
3. Схильність до ризику і «смак небезпеки»
4. Страх бути покинутим
5. Знижена переносимість труднощів
6. Зовнішня соціабельність
7. Прагнення говорити неправду

Рекомендована література:

Основна: [2]

Допоміжна: [2,3,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [2]

Міжнародні видання [1]

Тема 4. Психологія феномену залежності адиктивної поведінки

План лекційного заняття

1. Поняття адикції та адиктивної поведінки
2. Формування адиктивної поведінки
3. Вікова парентозалежність
4. Фактори розвитку адиктивної поведінки

План семінарського заняття

1. Схильність до залежної поведінки
2. Домашнє насильство/ігнорування.

3. Риси залежної особистості

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. З метою відпрацювання навичок роботи зі «Схемою аналізу поведінки, що відхиляється від норми», яка призначена для виділення можливих факторів залежної поведінки, пригадайте з особистого досвіду яку-небудь форму небажаної поведінки та проаналізуйте її за схемою (О.В. Змановська).

2. Наївність, простодушність і чуттєва безпосередність.

3. Яскравість уяви, вражень і фантазій

Перелік питань для самоконтролю

1. Інфантильність

2. Сугестивність і наслідування

3. Прогностична некомпетентність

4. Ригідність і упертість

5. Нетерплячість

6. Цікавість і пошукова активність

7. Максималізм

8. Егоцентризм

Рекомендована література:

Основна: [2]

Допоміжна: [2,3,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [4]

Міжнародні видання [1]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2. ХІМІЧНІ, БІОХІМІЧНІ, НЕ ХІМІЧНІ АДИКЦІЇ

Тема 5. Типологія адикцій: хімічні адикції - алкогольна залежність

План лекційного заняття

1. Сучасний реєстр подібних поведінкових адикцій

2. Тютюнопаління

3. Токсикоманія

4. Лікарська залежність

5. Алкогольна залежність

План семінарського заняття

1. Вплив вживання наркотиків на складові мозку

2. Особистісні і поведінкові порушення

3. Як контролювати психологічну залежність самостійно?

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Види мотивації вживання алкоголю: Гедоністичний, Атарактичний, Субмісивний,

2. Особливості алкогольного сп'яніння

Перелік питань для самоконтролю

1. Типова і атипова картина сп'яніння

2. Патологічне сп'яніння.

3. Параноїдне сп'яніння

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [2,4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання [1]

Тема 6. Типологія адикцій: хімічні адикції - наркотична залежність

План лекційного заняття

1. Психологічні теорії наркоманії
2. Чинники виникнення наркоманії
3. Сучасні програми профілактики наркотизму

План семінарського заняття

1. Ознаки наркозалежного з досвідом
2. Діагностика, лікування, профілактика.
3. Що можна віднести до наркотичних речовин?
4. Як наркотична речовина може надходити в організм людини?

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Дайте визначення терміну «залежність»
2. Інформаційна модель профілактики
3. Назвіть ознаки фізичної залежності від наркотику.

Перелік питань для самоконтролю

1. Перерахуйте основні принципи роботи з залежним.
2. Наведіть приклад схеми психологічної роботи зі страждаючими наркоманією.
3. Як будується робота з родичами залежних?
4. Які додаткові ресурси можуть бути залучені для роботи із залежними (аддикта)?

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [2,4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [2]

Міжнародні видання [1,2]

Тема 7. Типологія адикцій: нехімічні види залежності.

План лекційного заняття

1. Типи нехімічних адикцій.
2. Чинники формування нехімічних адикцій

План семінарського заняття

1. Інтернет-залежність;
2. Гемблінг
3. Адикції відносин
4. Професійні адикції

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. «Технологічні» адикції
2. Залежність від ризику і «екстремальних» розваг;
3. Адикції «духовного пошуку»

Перелік питань для самоконтролю

1. Стан «перманентної війни»
2. Body Modification (екстремальний пірсинг, татуаж, шрамування);
3. Синдром Тоада
4. Телеадикції

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [2,4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [2]

Тема 8. Біохімічні адикції харчової поведінки

План лекційного заняття

1. Харчові адикції

2. Нервова булемія
3. Нервова анорексія
4. Компульсивне переїдання, причини.

План семінарського заняття

1. Поняття «харчова поведінка»
2. Психологічний аспект «харчової поведінки»
3. Залежність від дієт
4. Формування залежності переїдання

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Адекватна харчова поведінка
2. Міфи щодо компульсивного переїдання
3. Голодування, класифікація

Перелік питань для самоконтролю

1. Залежність від шоколаду
2. Залежність від шоколаду на генетичному рівні
3. Залежність від шоколаду – гормон щастя
4. Залежність від шоколаду – підвищена пристрасть
5. Роздільне харчування
6. Суть ідеї роздільного харчування

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [2,4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [2]

Тема 9. Хімічні та біохімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація

План лекційного заняття

1. Психологічна допомога, профілактика.
2. Основні методи психологічного впливу

План семінарського заняття

1. Профілактика адиктивної поведінки
2. Психотерапія та корекція адиктивної поведінки
3. Профілактика та лікування хімічної залежності

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Програми тренування навиків соціальної адаптації
2. Моделі профілактики
3. Ключові моменти у лікуванні алкогольної залежності

Перелік питань для самоконтролю

1. Медикаментозне лікування
2. Методи психологічного впливу
3. Заходи з соціальної реабілітації
4. Наукові дослідження

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [2,4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [2]

Тема 10. Залежність від стосунків. Співзалежність

План лекційного заняття

1. Поняття «Співзалежність»

2. Характеристика співзалежності
3. Основні ознаки співзалежності
4. Основні симптоми співзалежності

План семінарського заняття

1. Професійні адикції
2. Професійна лінь
3. Характеристика терміну «прокрастинація»
4. Характеристика терміну «ургентна адикція»

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Схема аналізу поведінки, що відхиляється (О. В. Змановська) Індивідуально-типологічна вразливість

Перелік питань для самоконтролю

1. Порушення саморегуляції особистості
3. Ресурси особистості
4. Дефіцит соціально-підтримуючих систем

Рекомендована література:

Основна: [1]

Допоміжна: [4,6]

Інформ. ресурси Інтернет: [2]

Міжнародні видання: [1]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 3. ЕМПІРИКО-ДІАГНОСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ

Тема 11. Нехімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація

План лекційного заняття

1. Характеристика адиктивної особистості
2. Психологічні принципи життєтворення здорової особистості
3. Передумови формування адикції в сучасному світі
4. Адиктивність як загроза національній безпеці України

План семінарського заняття

1. Універсальні цінності людини
2. Обрис американського досвіду надання психологічної допомоги підопічним із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання канабіноїдів
3. Принцип особистісного підходу до підлітка з адиктивною поведінкою.
4. Діагностичний принцип, який передбачає єдність діагностики та корекції.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Соціально-психологічні чинники інформаційно-психологічної безпеки особистості
2. Чинники інформаційного суспільства
3. Залежність від батьків

Перелік питань для самоконтролю

1. Аналіз психотерапевтичної практики
2. Ключові правила лікування наркотичної залежності (Національний інститут США)
3. Підходи до лікування
4. Принципи ефективної наркополітики
5. Етапи розвитку наркозалежності

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [4,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [2]

Міжнародні видання: [1]

Тема 12. Класифікація і характеристика основних психодіагностичних методів

План лекційного заняття

1. Методи психотерапії: поведінкова терапія
2. Інтерактивна терапія
3. Сугестивна терапія
4. Індивідуальне та групове психологічне консультування

План семінарського заняття

1. Фармакологічні та фізіотерапевтичні лікувальні програми
2. Емоційно-стресова терапія
3. Духовні, релігійні (сакральна терапія) та медитативні практики;
4. Використання засобів фізичної культури

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Використання психодинамічних напрямків
2. Використання психоаналітичних напрямків
3. Використання терапевтичних напрямків

Перелік питань для самоконтролю

1. Профілактика та лікування хімічної залежності
2. Характеристика реабілітаційних закладів надання допомоги адиктивним особам України
3. Стратегічні питання щодо вирішення проблеми адикції в Україні

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [4,5,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання: [1]

Тема 13. Соціально-психологічна профілактика залежностей

План лекційного заняття

1. Форми профілактичної роботи
2. Напрямки психологічної допомоги
3. Основні методи психологічного впливу
4. Соціальні наслідки наркоманій. Інтервенції

План семінарського заняття

1. Класифікація груп методів поведінкової корекції
2. Гештальттерапія
3. Тілесно-орієнтована терапія
4. Соціальні прояви хвороби

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Соціально-психологічні чинники залежності
2. Основа програми тренування навиків соціальної адаптації
3. Характерні ознаки синдрому залежності від ПАР

Перелік питань для самоконтролю

1. Система реабілітації осіб, залежних від психотропних речовин, побудована на основі психології
2. Соціальні фактори ризику формування залежності
3. Еволюційні фактори ризику формування залежності

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [4,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання: [2]

Тема 14. Консультування, психотерапія, корекція, реабілітація залежності

План лекційного заняття

1. Консультування
2. Психотерапія
3. Корекція
4. Реабілітація

План семінарського заняття

1. Назвіть характерні поведінкові реакції залежних.
2. Етапи здійснення реабілітації осіб, залежних від наркотичних речовин, на основі психології
3. Методи, спрямовані на подолання тотальної психологічної та культової залежності

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Функція дофаміну у формуванні психологічної залежності
2. Особливості психокорекції осіб з ігровою залежністю.
3. Особливості сімейного консультування співзалежних стосунків

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Психологічне дослідження практики реабілітації осіб із адиктивною поведінкою: методологічні засади, процедура, результати.
2. Духовна терапія в психотерапевтичній практиці оздоровлення адитивних осіб
3. Духовні практики в арсеналі методичних засобів реалізації реабілітаційних можливостей психології.
4. Інтегративні засади гармонізації особистості, її фізичного й духовно-психологічного здоров'я

Перелік питань для самоконтролю

1. Характеристика поняття «тотальної психологічна залежність»
2. Характеристика поняття «тотальної культурна залежність»
3. Загальний ескіз розвитку повноцінної людини
4. Універсальні цінності людини

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [3,7]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання: [2]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної форми навчання (максимально до 5 балів). Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарських занять та написання контрольної роботи у вигляді опитування в тому числі за питаннями які виносяться на самостійну роботу.

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1= 8 бал.								Екзамен - 50 балів	Загальна оцінка з курсу =M1+M2+M3+екзамен = 8 +18+24+ 50 = 100 балів
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т. 4						
Відповідь на семінарському занятті	1	1	1	1						
Самостійна робота	1	1	1	1						
Модулі	Модуль 2 – (18 балів)									
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10				
Відповідь на семінарському занятті	1	1	1	1	1	1	КЗ№1(6б.)			
Самостійна робота	1	1	1	1	1	1				
Модулі	Модуль 3 – (24 балів)									
Теми	Т.11	Т.12	Т.13	Т.14						
Відповідь на семінарському занятті	1	1	1	1			КЗ №2 (6 б.)			
Індивідуальна робота				5						
Самостійна робота	1	1	1	1						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5									

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 = 6 бал.							
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т. 4				
Відповідь на семінарському занятті							КЗ №1 (6 б.)	Екзамен - 50 балів
Самостійна робота	6							
Модулі	Модуль 2 = 14							
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т10		
Відповідь на семінарському занятті	8							
Самостійна робота	6							
Модулі	Модуль 3 = 30							
Теми	Т.11	Т.12	Т.13	Т.14				
Відповідь на семінарському занятті			8					
Індивідуальна робота				5				
Самостійна робота	6							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5							

Загальна оцінка з курсу
=M1+M2+M3+екзамен = 6+14+ 24+ 50 =
100 балів

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Деннаф/н	Заочна ф/н	
1	7-8	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.
0,5	4-6	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неточності та незначні помилки.
0,25	1-3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання
0	0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

**Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти
Для денної та заочної форм навчання**

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, її захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
4	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю
3	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
2	Послідовність, логічність написання дослідження наявна, проте результати не мають візуального супроводу у вигляді презентації відсутня
1	Робота здана, проте відсутні її захист і презентація
0	Робота відсутня

Шкала оцінювання роботи самостійної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
1	5-6	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей
0,5	3-4	Здобувач вищої освіти розкриває сутність теоретичних питань, усвідомлює алгоритм практичних завдань, використовуючи при відповіді термінологію
0,25	1-2	Здобувач поверхово викладає навчальний матеріал, недостатньо чітко розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві помилки
0		Робота відсутня

Шкала оцінювання контрольних робіт

Проведення поточного контрольного заходу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. Такий захід проводиться у вигляді аудиторної комплексної роботи та дозволяє здійснити контроль знань студентів за всіма змістовими модулями. Контрольний захід проводиться у письмовому вигляді і може включати теоретичні питання, розуміння понятійного апарату з навчальної дисципліни, тестові завдання.

Формою проміжного та поточного контролю є контрольні роботи

Для денної та заочної форм навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
6	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час написання контрольних робіт із посиланням на актуальні літературні джерела, володіючи термінологічним словником із навчальної дисципліни
4-5	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний пов'язати теорію із практикою, спостерігається недостатнє усвідомлення термінологічного апарату навчальної дисципліни
2-3	Здобувач вищої освіти в неповному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його у письмових відповідях, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1	Здобувач вищої освіти має суттєві ускладнення під час письмового викладу матеріалу, не розуміє змісту теоретичних питань, не готовий дати відповідь на практичні завдання
0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	не зараховано
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тести;
- доповіді, есе;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуальної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- екзамен.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Психологія залежності» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських занять, при перевірці самостійних робіт та виконанні контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати:

- відповіді на семінарських заняттях; контрольних робіт;
- результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом;
- для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо);
- результати виконання завдань самостійної роботи здобувача;
- результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій (кейсів).

З навчальної дисципліни «Психологія залежності» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Перелік питань до поточного контролю

Перелік питань для поточного контролю за ЗМ 1

1. Загальна характеристика поняття “залежність”
2. Класифікація залежностей
3. Психічна залежність
4. Фізична залежність
5. Хімічна залежність
6. Випадкові залежності
7. Залежність від батьків
8. Позитивна залежність.
9. Духовний аспект залежності
10. Біофізична залежність
11. Ригідність та упертість
12. Адиктивна поведінка як соціальне відхилення
13. Поняття «особистість» та «відхилення»
14. Чинники «відхилення» у розвитку особистості
15. Причини появи важких дітей і підлітків
16. Особливості сімейного виховання
17. Умови нормального психічного розвитку
18. Особливості особистості дитини
19. Девіантна поведінка
20. Детермінація девіантної поведінки
21. Теорії вивчення девіантної поведінки
22. Основні чинники залежної поведінки
23. Варіанти розвитку залежної поведінки
24. Парентозалежність
25. Історико-культурні аспекти адитивної поведінки

26. Схильність до ризику і «смак небезпеки»
27. Страх бути покинутим
28. Занижена переносимість труднощів
29. Зовнішня соціабельність
30. Прагнення говорити неправду
31. Поняття адикцій та адиктивної поведінки
32. Вікова парентозалежність
33. Поведінкова патологія та її ознаки
34. Основні підходи до розуміння критеріїв девіантної поведінки
35. Фактори розвитку адиктивної поведінки

Перелік питань для поточного контролю за ЗМ 2

1. Схильність до залежної поведінки
2. Домашнє насильство/ігнорування.
3. Риси залежної особистості
4. Ригідність та упертість
5. Егоцентризм
6. Тютюнопаління
7. Токсикоманія
8. Загальна характеристика алкогольної залежності
9. Форми прояву та стадії розвитку алкоголізму
10. Особливості алкогольного сп'яніння
11. Типова і атипова картина сп'яніння
12. Патологічне сп'яніння.
13. Параноїдне сп'яніння
14. Проблема підліткового та жіночого алкоголізму
15. Характеристика особистості при нікотиновій залежності
16. Психологічні теорії наркоманії
17. Механізми дії наркотичних речовин на психіку
18. Чинники виникнення наркоманії
19. Вивчити проблему нікотинової залежності
20. Сучасні програми профілактики наркотизму
21. Ознаки наркозалежного з досвідом
22. Що можна віднести до наркотичних речовин?
23. Типи нехімічних адикцій
24. Чи призводить до психологічних змін в особистості тютюнопаління?
25. Чинники формування нехімічних адикцій
26. Інтернет-залежність
27. Гемблінг
28. Адикції відносин
29. Професійні адикції
30. «Технологічні» адикції
31. Залежність від ризику і «екстремальних» розваг
32. Адикції «духовного пошуку»
33. Стан «перманентної війни»
34. Харчові адикції
35. Нервова булемія
36. Нервова анорексія

Перелік питань для поточного контролю за ЗМ 3

1. Формування залежності переїдання
2. Поняття «Співзалежність» та його загальна характеристика
3. Профілактика та лікування хімічної залежності при хімічних та біохімічних адикціях
4. Програми тренування навиків соціальної адаптації при хімічних та біохімічних адикціях
5. Основні ознаки співзалежності
6. Професійні адикції
7. Методи психологічного впливу у лікуванні алкогольної залежності
8. Заходи з соціальної реабілітації у лікуванні алкогольної залежності
9. Наукові дослідження у лікуванні алкогольної залежності
10. Основні симптоми співзалежності
11. Характеристика «психологічного портрету» адиктивної особистості
12. Психологічні принципи життєтворення здорової особистості
13. Передумови формування адикції в сучасному світі
14. Адиктивність як загроза національній безпеці України
15. Універсальні цінності людини
16. Принцип особистісного підходу до підлітка з адиктивною поведінкою.
17. Діагностичний принцип, який передбачає єдність діагностики та корекції.
18. Соціально-психологічні чинники інформаційно-психологічної безпеки особистості
19. Чинники інформаційного суспільства
20. Залежність від батьків
21. Аналіз психотерапевтичної практики при вивченні залежної поведінки
22. Ключові правила лікування наркотичної залежності (Національний інститут США)
23. Підходи до лікування наркотичної залежності
24. Принципи ефективної наркополітики
25. Етапи розвитку наркозалежності
26. Методи психотерапії: поведінкова терапія
27. Методи психотерапії: Інтерактивна терапія
28. Методи психотерапії: Сугестивна терапія
29. Фармакологічні та фізіотерапевтичні лікувальні програми
30. Методи психотерапії: Емоційно-стресова терапія
31. Методи психотерапії: Використання засобів фізичної культури
32. Використання психодинамічних напрямків психотерапії
33. Форми соціально-профілактичної роботи з залежними особистостями
34. Основні методи психологічного впливу
35. Соціальні наслідки наркоманій. Інтервенції
36. Соціальні прояви хвороб залежності
37. Методи, спрямовані на подолання тотальної психологічної та культової залежності
38. Загальний «ескіз» розвитку повноцінної людини
39. Характеристика поняття «тотальна культурна залежність»
40. Назвіть характерні «поведінкові реакції» залежних.
41. Характеристика поняття «Консультація»
42. Характеристика поняття «Психотерапія»
43. Характеристика поняття «Корекція»
44. Характеристика поняття «Реабілітація»
45. Еволюційні фактори ризику формування залежностей.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Загальна характеристика поняття “залежність”

2. Класифікація залежностей
3. Основні підходи до розуміння критеріїв девіантної поведінки
4. Законодавство країн світу в боротьбі з «залежністю»
5. Психічна залежність
6. Роль суспільства і культурно-історичних стереотипів у формуванні залежностей
7. Від чого та від кого може бути психологічна залежність?
8. Боротьба з «переломними переживаннями» особистості
9. Назвіть провідний «нейромедіатор» залежності
10. Психологічний зміст вживання психотропних речовин
11. Характеристика стану зміни свідомості
12. Законодавство країн світу в боротьбі з «залежністю»
13. Випадкові залежності
14. Духовний аспект залежності
15. Сучасний реєстр хімічних, біохімічних та поведінкових адикцій
16. Чинники «відхилення» у розвитку особистості
17. Причини появи важких дітей і підлітків
18. Особливості сімейного виховання
19. Сенси і мотиваційні залежності у розвитку особистості
20. Методи, спрямовані на подолання тотальної психологічної та культурної залежності
21. Умови нормального психічного розвитку
22. Особливості особистості дитини
23. Чим психологічна залежність відрізняється від фізичної?
24. Характерні ознаки адиктивної/залежної поведінки
25. Сенси і мотиваційні залежності у розвитку особистості
26. Характеристика видів «боротьби переломних переживань» особистості.
27. Сучасні причини появи «важких дітей»
28. Детермінація девіантної поведінки
29. Основні ознаки та характеристики девіантної поведінки
30. Теорії вивчення девіантної поведінки
31. Формування адиктивної поведінки
32. Вікова парентозалежність
33. Сучасні причини появи важких дітей
34. Сучасний реєстр поведінкових адикцій
35. Гармонійна особистість та її характеристики
36. Особистісні, вікові та гендерні передумови формування залежної поведінки
37. Обрис американського досвіду надання психологічної допомоги підопічним із психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання канабіноїдів
38. Лікарська залежність
39. Алкогольна залежність
40. Особистісні і поведінкові порушення
41. Як контролювати психологічну залежність самостійно?
42. Ознаки наркозалежного з досвідом
43. Діагностика, лікування, профілактика наркозалежних
44. Наведіть приклад схеми психологічної роботи зі страждаючими наркоманією.
45. Типи нехімічних адикцій
46. Чинники формування нехімічних адикцій
47. Інтернет-залежність
48. Здійснити порівняльний аналіз вживання алкоголю та зловживання алкоголем
49. Компульсивне переїдання, причини.
50. Наївність, простодушність і чуттєва безпосередність

51. Психологічна допомога залежним від гемблінгу
52. Діагностика, лікування, профілактика наркозалежних
53. Body Modification (екстремальний пірсинг, татуаж, шрамування)
54. Вплив вживання наркотиків на складові мозку
55. Особистісні і поведінкові порушення при адикціях
56. Види мотивації вживання алкоголю: Гедоністичний, Атарактичний, Субмісивний
57. Етапи здійснення реабілітації осіб, залежних від наркотичних речовин, на основі психології
58. Професійні адикції
59. Методи психотерапії: Індивідуальне та групове психологічне консультування
60. Харчові адикції
61. Основні методи психологічного впливу при хімічних та біохімічних адикціях
62. Нервова анорексія
63. Різниця між алкоголізмом і зловживанням
64. Профілактичні заходи попередження інтернет-залежності серед дітей та підлітків
65. Лікарська залежність
66. Компульсивне переїдання, причини.
67. Адекватна харчова поведінка
68. Профілактика адиктивної поведінки
69. Психотерапія та корекція адиктивної поведінки
70. Профілактика та лікування хімічної залежності
71. Ключові моменти у лікуванні алкогольної залежності
72. Поняття «Співзалежність»
73. Характеристика співзалежності
74. Фактори, що детермінують залежну поведінку (біологічні, соціальні, особистісні)
75. Типи сімейного виховання, що підвищують ризик формування залежної поведінки
76. Основні ознаки співзалежності
77. Основні симптоми співзалежності
78. Порушення саморегуляції особистості
79. Психологічні принципи життєтворення здорової особистості
80. Передумови формування адикції в сучасному світі
81. Адиктивність як загроза національній безпеці України
82. Профілактика та лікування хімічної залежності
83. Характеристика реабілітаційних закладів надання допомоги адиктивним особам України
84. Стратегічні питання щодо вирішення проблеми адикції в Україні
85. Соціально-психологічні чинники залежності
86. Основа програми тренування навиків соціальної адаптації
87. Система реабілітації осіб, залежних від психотропних речовин на основі психологічних методів
88. Види втечі від реальності за Пезешкіаном
89. Нехімічні (поведінкові) форми залежності. Загальна характеристика
90. Духовна терапія в психотерапевтичній практиці оздоровлення адитивних осіб
91. Використання психоаналітичних напрямків психотерапії
92. Духовні практики в арсеналі методичних засобів реабілітаційних можливостей психології
93. Психологічне дослідження практики реабілітації осіб із адиктивною поведінкою: методологічні засади, процедура, результати
94. Характеристика поняття «тотальна психологічна залежність»
95. Система реабілітації осіб, залежних від психотропних речовин, побудована на основі психології
96. Групи ризику щодо формування алкогольної залежності
97. Етапи здійснення реабілітації осіб, залежних від наркотичних речовин, на основі психології
98. Психотерапія та корекція адиктивної поведінки при хімічних та біохімічних адикціях
99. Методи психотерапії: Духовні, релігійні (сакральна терапія) та медитативні практики

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Москаленко В. Залежність – родинна хвороба. Видавництво Ростислава Бурлаки., 2022р.– 416 с.
2. Психологія залежної поведінки: навчальний посібник / Алла Богданівна Мудрик. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2022. – 236 с.
3. Чугуєва І. Є., Мухіна Л. М., Ляшко А. В. Психологія роботи із залежними станами. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Миколаїв: НУК ім. адмірала Макарова, 2022.– 101 с

Допоміжна

1. Лісовенко А.Ф. Медична психологія: методичні рекомендації (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології). Одеса: Фенікс. 2020. –60 с. URL: <http://surl.li/gwpph>
2. Ларченко М. О. Моделі залежної поведінки та пов'язані з ними фактори кримінологічного ризику. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 4. С. 256–259. URL: doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-4/62>.
3. Піт Уокер. Посібник з відтворення дитячої травми. Переклад з англ. Київ, “Діалектика”, 2020. -272 с.
4. Пріб Г. А. Соціально-психологічні особливості формування самосвідомості підлітків з адиктивною поведінкою у конфліктних родинах. Psychological journal. 2019. Vol. 5. Issue 12. С. 182–193. URL: doi: <https://doi.org/10.31108/1.2019.5.12>.
5. Психологія залежності: дослідження глибинних механізмів. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харківська державна академія фізичної культури. URL: <https://khdafk.com.ua/uploads/2023/06/zb>.
6. Психологія сім'ї: підручник / за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с.
7. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Національна медична бібліотека України URL: <https://library.gov.ua/>
2. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/>
3. Статті із психології. URL: <https://meclee.com/blog/obshchie/psihanaliticheskiy-metod-sut-i-poznachenie-metoda>.
4. Сімейні стосунки: типи сімейних відносин та поради, як налагодити тісний зв'язок з родиною URL: <https://ukr.media/psihologiya/384270/>

Міжнародні видання

1. Psychological journal URL: <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal>
2. Psihologîa i osobistist'(Online) Psychology and personality URL: <http://psychpersonality.inf.ua/> Journal of Abnormal Child Psychology

8. ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри психології, педагогіки та соціології

Протокол від 20 р. № .

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

